

Az előfizetés ára:

1 egész évre . . . . . 5 frt — kr.
1 fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
1 negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Körjegyzőknek, községeknek és néptanítóknak:
Egész évre 4 forint, fél évre 2 forint

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethető és egyes lapdányokat venni lehet a kiadóhivatalban, Traub B. és társa, Valentin Károly, Böhm M., Luzsovics L., Weidinger N. üzletében és a fődahánytörsében.

Hirdetések:
mindenkor árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
Nyilvántartás egy sor . . . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:

Külföldön:
Barek J. és társa Erfurtban. Haasen-stein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Kno' Ignác. Frankfurtban. Opellik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf, Bécsben.

Magyarországban:
Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi irodá”-ja Budapestben.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utczában levő hirdetések felvételi irodája Pécsen.

Kéziratok

a szerkesztőséghez, Nepomuk-utca 29-ik sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A király szava.

Edelsheim-Gyulay Lipót báró budapesti parancsnokló tábornok Ő Felsége f. hó 13-án Ischlben kelt kéziratával nyugalmaztatott.

Miért? Kérde Magyarország közvéleménye. A tábornok egyike volt az osztrák-magyar hadsereg legvittebb és legérdemesebb főtisztjeinek, ki nem csak a véres harcok sikon, hanem a gyakorlati sereg-kiképzés terén is hervadhatatlan babérok aratott; ezen kívül 60 éve mellett is ereje teljében lévén, még birta a munkát s épen nem önként, vagy legalább nem jó szántából ment nyugalomba, mi leginkább kitűnik a tábornoknak a nála bucsu-tisztelgésben megjelenő közös-hadsereg-beli tisztakhoz intézett szavaiból, mely így hangzik: „Ha ily hosszú szolgálati idő után válni kell a hadseregtől” . . . A tábornok tehát nem ment, hanem menesztett, még pedig, a külső látszat szerint, kegyelemmel, mert 44 évi szolgálati ideje alatt egy katonai, mint a politikai téren szerzett érdemeit az uralkodó elismerve, ez „elismerés látható jelül” (mint a királyi kézirat mondja) neki a lovag-kereszt hadi ékítményével a Lipót-rend nagy-keresztjét adományozta.

E magas kitüntetés lényeges befolyással van arra, hogy a nyugalmaztatás valódi okát kitalálhatatlanná tegye s épen mert így van a dolog, a világ tele van találgatásokkal és magyarázatokkal, melyek bálmulatos meg-egyezéssel mindannyian azt vallják, hogy Edelsheim-Gyulaynak azért kellett mennie, mert ő, ki a 48-iki szabadságharc alatt Ottinger hadtestében a bábolnai, móri, tétényi, szolnoki, ceglédi, cibakházai, isaszegi, cinkota csatákat végig harcolta ellenünk, — budapesti hadparancsnokságának 13 éve alatt megismerte és megszerette a magyar nemzetet s örökösödés útján hazánkban 8-9 millió frtot érő földbirtokok tulajdonosává tétetvén, ezek alapján magyar főrendiházi taggá, majd a magyar honosságot is megszerezve, magyar polgárrá vált. Ez — vagyis magyarsága — lett volna főbűne, melyhez még az is járult, — az osztrák-magyar hadsereg ugynevezett katonai intézőinek hirlapirói szerint — hogy a tábornok Janszki vezérőrnagyának a magyar nemzetet sértő tettét (Hentzi sirjának hivatalos megkoszoruzását) nem helyeselte s a bpesti tüntetők ellen nem lépett volna fel azonnal és a kellő eréllyel.

Szerintünk e magyarázató találgatások teljesen feleslegesek s midőn azon meggyőző-désünknek adunk kifejezést, hogy Ő Felsége

19 évi alkotmányos — és pedig példásan alkotmányos — uralkodása és a magyar nemzet iránt érzett szeretetét számtalanszor tanusító tettei után lehetetlen még csak gondolni is arra, hogy Ő Felsége, ki Magyarország apostoli királya, Edelsheimot azért nyugalmazta, mert e tábornok magyarrá vált s magyarságát hova-tovább meggyőzően nyilvánította; kijelentjük, hogy Edelsheim-Gyulay nyugalmazása Ő Felségének törvényesen fenntartott külön hatáskörébe tartozik, kinek, mint legfőbb hadurnak, feltétlen joga van hadserege minden tagjával úgy rendelkezni, a mint az a hadsereg érdekeinek előmozdítására neki célszerűnek és jónak tetszik.

Ily körülmények között teljes megnyugvással vehetünk tudomásul Edelsheim-Gyulay nyugalmazását. Az ezt kimondó királyi kéziratban azonban más is foglaltatik s ez az, hogy Janszki Lajos vezérőrnagy, a 61-ik gyalogdandár parancsnoka a 10-ik gyalog hadosztály parancsnokává nevezetett ki. E kinevezés eltávolítja ugyan Janszkit Magyarországból — a csehországi Josefstadtba — de egyáltalán előléptést is foglal magában. Ismételjük: e kinevezés ép úgy, mint Edelsheim nyugalmazása Ő Felségének feltétlen jogkörébe tartozik s ha e legfőbb hadúri ténny mégis hirlapi vita tárgyává tesszük, ez azért történik, mert e kinevezés nem tisztán katonai intézkedés, hanem mélyen belejár a politikába s fontos államjogi kérdésekkel van kapcsolatban, melyeknek helyes megoldásától függ — hogy az uralkodó házról és Ausztriáról ne is szóljunk — Magyarország megelégedettsége és nyugalma.

Mit jelent Janszki előléptése? Azt, hogy Ő Felsége a magyar király megjutalmazandónak tartotta s meg is jutalmazta azon embert, ki Hentzi sirjának megkoszoruzásával Magyarország közérületét vérg sértette. Ne időzzünk e tárgyánál soká, mert az érzés, mely e tény elgondolásánál szívünkön és eszünkön erőt vesz, könyvet facsar minden királyt szerető magyar szeméből s képes kimarni szívünkéből a loyaltás érzelmét, mely pedig minden magyar keblében kitörülhetlenül él. S épen ezért, mert e legfőbb hadúri tény oly fájdalom-erint bennünket magyarokat, kik ama végtelen Janszki-ügy felidézésében teljesen ártatlanok vagyunk, lehet-e feltennünk, hogy e fájdalom a legalkotmányosabb és legigazságosabb király által nemzetünknek szándékosan okoztatott? Meggyőződésünk szerint nem!

Janszki előléptése a legáltalánosabb és méltó felháborodással fogadtatott hazánkban.

E felháborodás azonban a királyi felség sérthetetlen és szent személyét gondosan kerülve — mert hiszen alkotmányos államban az uralkodó semmiért sem felelős — a katonai ügyek fő intézője ellen irányul. Minthogy azonban jelenlegi törvényeink szerint e katonai méltóság felelősségre nem vonható s minthogy — miként az e sajnálatos ügyből is kitűnik — ily felelősségnélküli állapotok alkotmányos államban nem csak hogy tűrhetlenek, hanem a legfőbb állami és dynasztikus érdekeket állandóan fenyegetik, a magyar kormányférfiaknak és törvényhozásnak elengedhetetlen kötelességük Ő Felségét e kinevezés jelentőségéről s annak Magyarországon történt értelmezéséről felvilágosítva — mi ha megtörténik, Ő Felsége igazságosságától és méltanyosságától csak a legjobb várható — mindent elkövetni arra nézve, hogy törvényes intézkedések útján mondassék ki az, miszerint a közös, császári és királyi, tehát az osztrák és magyar hadsereg felett az intézkedés joga meghagyatik ugyan továbbra is Ő császári és apostoli királyi felségénél, a hadseregre vonatkozó minden legfőbb hadúri intézkedés azonban a magyar miniszterelnök ellenjegyzésével látandó el.

Ez volna e sajnálatos és következményeiben végzetessé válható Janszki ügynek legserencsésebb s egy a dynastiára, mint Magyarországra és a közös hadsereg nézve minden ellentétet nem csak elsimító, hanem egyszer s mindenkorra lehetlenné tevő megoldása, melynek kivihetőségét mi sem gátolja.

A magyar nemzet kitartó áldozatkészsége s törhetetlen hűsége uralkodója iránt megérdemli, hogy királya szeretettel és bizalommal forduljon hozzá s hogy eltávolítsa köréből azokat, kik neki az ellenkezőt tanácsolják. „Bizalom az ősi erényben!” Ez volt eddig a magyar királyok jelszava és kívánjuk: ez legyen a jövőben is.

FEILER MIHALY.

Az Edelsheim-Janszky ügy.

Hogy Edelsheim nyugalmaztatása és Janszki előléptése a katonai körök részéről azzal a kiszámított tendenciával történt, hogy a magyar miniszterelnök, vele Edelsheim-Gyulay és ezekkel együtt az egész magyar nemzet közérülete, a magyar kormány részéről ez ügyben eddig tett lépések desavouáltassanak, Janszki eljárása correctnek és a magyar kormány felfogása helytelennek tüntetessék ki, ez annyira kétségtelen, hogy ezt a hivatalos és félhivatalos körök is elismerik; és épen

ebben rejlik e tett kellőleg alig jellemezhető sérelmes jelentősége.

Mert értenők azt, ha egy rendszer képviselői szívosan ragaszkodnak hagyományos szellemük elveihez akkor, mikor vélik, hogy kellő kitartással talán egy állami katasztrófától, vagy oly megrázkódtatásoktól mentik meg a társadalmat, melyek veszélyes jellegükkel fogva talán a nemzeti élet existenciáját teszik kockára; értenők azt, mikor egy rendszer képviselői magasra szárnyaló képességeiknél és messze a jövőbe pillantó belátásuknál fogva oly álláspontot védenek, mely habár a jelenben az egész közvéleményben ellenzésre talál, az ő szemekben a jövőben oly messzeható következményekkel leendő összekötte, melyek megérdemlik és megérik azt is, ha mindjárt egy pillanatnyi disharmonia keletkezik is a vezető körök és a nagy társadalomban nyilatkozó nemzeti közvélemény közt. — De mikor az osztrák katonarendszer képviselői e rendszer hagyományos szelleméhez csak azért ragaszkodnak ridegen és e mellett vakmerően, hogy a „justa mentis” álláspontjára helyezkedve kimutassák, miszerint az egész magyar nemzet közérülete egy osztrák generalis subjectiv felfogásához mérten semmi és hogy kimutassák, miszerint a magyar nemzet tapsai által kísért miniszterelnöki szó az osztrák katonai szellem hagyományos képviselőivel szemben ismét semmi: az már a nemzetek életében oly eljárás, a mely például büntetést és radikális orvoslást igényel.

Hogy a magyar miniszterelnök mit fog ez ügyben tenni, azt mi nem tudjuk; de azon bizalommal és feltétlen tisztelettel fogva, melylyel a miniszterelnök politikája iránt viseltetünk, érezzük, hogy tenni fog valamit, és érezzük, hogy mást fog tenni, mint a mit a „Nemzet” neki fülebe sug. Mi, kik a kormánypárt érdemei teljes tudatával bírunk, kik meggyőződésünk teljes erejével szerény körünkben, szerény erőnkkel évek óta buzgón támogatjuk e pártot és kik érezzük, hogy e párt az ország közérületének előmozdítása tekintetében egyedül megfelelő hivatással bír: mi a legnagyobb csapásnak tekintenők az egész párttra — és szegyennek az egész országra, ha a kormánypárt és természetesen annak feje ezen, a nemzeti közérületet arczul ütött tett felett busonkodva napirendre térne.

A kormányelnöknek ez ügyben cselekednie kell! Mert Magyarország, mely a cadaver Ausztriából nagy hatalmat alkotott, mely a Solferino, Magenta és Sadovánál

A „Pécs” tárczája.

Itt az irás . . .

— Rohits, 1886. július 14-én. —

Itt az irás! minden sora,
Minden szava ödvöt ad.
Egy, csak egy fáj: maradnom kell,
Bár édesen hívogat.

Maradnom kell. Bájós viték,
Hősgúr és enyhe szél,
Balzsamillat, forrás: adj irt
Lelkem csüggedésinél.

Adjatok irt! A gyönyörnek
Üdve érjen mindenütt,
Üdv, mely oly nagy, hogy feledjem,
Mit a hívás sebe üt.

Oh, ha volna gyönyör oly nagy! . . .
Ah, de szívem egyre fáj:
Nem pótolhat senki, semmi
Földi kincs, vagy földi báj.

Repülj hát lelkem, csókolj őt
És hol jár a föld porát:
Csókolj, öleld a magyar nőt
És imádot szép honát!

Minke Béla.

Rohits-Sauerbrunn.

A „PÉCS” eredeti tárczája.

Ha néhány napot töltünk Rohitson, oly jól, oly otthonosan érezzük magunkat, mintha ide valók volnánk, vagy legalább is itt szoktuk volna tölteni a nyarat. Röviden evel a néhány szóval jellemezhetők Rohitsot, különösen a magyarokra nézve.

Pötschachon a Rohitsra vivő ut vasuti végállomásán kiszállva, bérkocsira ülés s ha talán az ut fáradsalmait utána pilládra az álom szendere ül és álmokban épen kedveseiddel, kiket az édes magyar földön hagytál, foglalkozol, másfél órai ut után bódogatos fogsz ebredni, mert a füledbe csendülő ébresztő hang azt hiteti el veled, hogy nem Stajer földön, Rohitson, hanem egy magyar furdón vagy, mert az az ébresztő szó bizonyára magyar lesz, hiszen magyar szó hangzik itt hegyen-völgyön, erdőn-berken, a vendégek jó kétharmadát magyarok képezvén.

De ha szívünket először önkéntelenül is az örvendés érzése szállja meg, nyomban kiséri a fájó borulat, ha rágondolunk, hogy nekünk idegen föld nyújtja azt, mit a hármás bércs honában, hol a természet bübajos fensége szívvel-lelket elragadón pompázik, sokkal bővebben élvezhetnénk.

Ott a fenyőkoszorúta csodaszép bércs Kárpátok tája, a királyhágontúli részek annyiszor méltóképen alig magasztalható része hatalmas gyógyforrásaikkal, iratos, szép levegőjükkal; a Balaton bübajos tükre remek környékével és edző, balzsamos levegővel: mind-megannyi marasztalója a magyarnak, mondván: „ne menj, ne menj!”

És mi mégis itt vagyunk sokan; aránylag igen sokan és hányan vannak másutt idegen furdó- vagy gyógyhelyeken?

Hogy mások miért vannak külföldi furdó- vagy gyógyhelyeken: nem kereselem, nem kutatom, ugys tudják. Hogy itt Rohitson miért vagyunk ennyien magyarok: nekem főleg csak erről lehet feladatom írni.

De min kezdjem? Arról írjak-e előbb, hogy minő Rohits és vidéke? Milyen benne az élet? Ha kellemes: ennek előmozdítására kik és mik a tényezők? Ha vannak hiányok: mik azok?

Ime ennyi a kérdés előttem. S mert feltettem a kérdéseket — felelek.

Csak néhány napja, midőn a mostanában oly szomorú kommentár mellett annyiszor emlegetett és a magasabb, finomabb izlésű és igényű közönség pártoló figyelmébe eléggé nem ajánlható legkiválóbb elő magyar költőnk Vajda János az „Ország-Világ” hasábjain egy gyönyörű költeményben énekel a Stajerföldről. Az a naiv báj, mely mint az édes forró lehellet vonul át ama költeményen s mely a Stajerföldet mint egészet érinti, ráillik erre a kis részre is, mely a „Rohits-Sauerbrunn” nevet viseli.

Gyönyörű, lankásan emelkedő, kevésbé magas bükkerdő-boritotta hegyek kellemesen elhelyezkedő völgyében kerpélj egy 30-40, két háromemeletes izléses, minta-tisztaságú, egymástól arányos távolságra eső épületet, az épületek közén csinos parkot árnyas fasorokat, alattok padokat, asztalokat, székeket a pihenők, olvasók vagy kézimunkán dolgozók számára; ha mindezt elképzelted s hozzá az egészséges, vidor arcokat, vagy a betegesen is vidorságot mutatni igyekvők öröklődéseit s hallod a csevegést itt, a kacagást ott s látod a vidáman flakádozó gyermekek játékos, bohó tréfáit s képzeltet fölvisz a kiváló gondnal ápolat hegyi utakon az ott járók-kelők közé és látod, hallod pajzánkodásaikat: ha mindezt elképzelted, akkor fogalmat alkotsz Rohits vidékéről és egy darab életéről.

Igen, csak e g d a r a b életéről, mert itt sok szorosban gondoskodva van, hogy mindenki, a ki ide jó, jól érezhesse magát.

Réggel hat órakor, mikor a „Tempel” és „Sztiria” forrását a vizivők ostromolják, megzendül a zene és nyolc óráig jól játszott melódiai gyönyörköd-

tetése mellett folyik az ivás. Este hat és nyolc óra között ismét a zene hangjai csábítják a parkba a közönséget, kik a délutáni nap heve elől a bükkök árnyában a hegyek magasán vonulnak meg.

Hetenkint egyszer tombola, egyszer táncmultság élénkíti a különben is változatos életet s a ritka szőlő „Cursalóban” mindig van valaki a vendégek köréből, ki a többieket szép zongorázással, vagy énekkel művelveztben részesíti.

És az olvasó terem? Ez amily kicsiny, oly benső érdekekkel és értékkel bír. Magyar, német, francia, angol és szláv lap van benne válogatásra elég.

De ebben a kis olvasó teremben van valami, mi különösebb érdeket is kölcsönöz neki. Egyszer midőn az olvasást elvégezve távoznai akarok, szemem egy a falor függő művészi szerkesztésű és címerű pohár áll, mellette nyitott könyvvel, a könyv lapjának közepén e névvel: „Franz Josef” szép, biztos vonásokkal írva.

Kérdősködésemre megkaptam a felvilágosítást, hogy ezelőtt két évvel, midőn Ő Felsége a furdót látogatásával tüntette ki, az említett pohárból itta a forrás vizét s a pohár, emlékeul a legmagasabb látogatásnak, elétetett, valamint a vendégkönyv is, melybe nevért írta.

Mondják, hogy ugyanez alkalommal a Felség a forrás vizének hatására cölözva környezete némany tagjának, kik mohóbban és bővebben izlelgettek a vizet, tréfásan mondá: „Urak, hagyjanak fel a vizivással, mert még hosszú utunk lesz.”

Nevezetes ereklyét őriz tehát a rohiti olvasó-terem — a rohitsiakra nézve: de az ereklyékre örömmel tekint minden loyális aiatvaló, szívében bevülve a magas érényekben tündöklő uralkodóért. Ugyancsak e látogatás emlékének megörökítésére a hálás furdó-igazgatóság emléktáblát helyezett a „Bécsi ház”-ra, hol az uralkodó szállva volt.

megvert osztrák hadsereget — száz millió-nak feloldozásával — Európa elsőrendű hadseregévé fejlesztette, nem engedheti meg, hogy a hagyományos osztrák katonai szellem lelketlen tömegre tegye azt a hadsereget, melynek szízeire a magyar nép fiaiból állanak. A cseh, lengyel, olasz, szlovén, osztrák vegyületekből toborzódó hadseregnek igazi szilárd zömét ugyanis a magyar típus adja; pedig, a mint a történet tanúsítja, Solferino és Königgrätz vár azon hadsereg, melynek magyar típusában a Magyarország iránt el-lenséget generálisok elleni gyűlölet és nem szeretet honol.

Az a rendszer tehát, mely keseríti Magyarországot és meggyalázza közérzetét, gyengíti a monarchia erejét és veszélyt hoz magára a dinasztiaira is.

Magyarországnak mindenki szemben ki kell vívnia azt, hogy a hadsereg egészében úgy mint egyéneiben kellő tisztelettel viseltessék nemcsak ezen ország alkotmányos jogai, de alkotmányos életével összefüggő közérzete iránt is; először azért, mert a köz-jogi törvény alapján az országnak joga van ezt a tiszteletet önmaga részére követelni; másodsor pedig, mert a tisztelet kölcsönös-sége csak ezen uton jön létre; más pedig csak a kölcsönös tisztelet az, mely a mon-archia és a dinasztia támaszát képező had-seregnek morális erőt ad, és azt esetleges actiója idejében lelkesedéssel tölti el.

Tehát nem Edelsheim kedvéért és nem Janszki miatt, hanem a kormányelnök mint az ország tekintélyének képviselője, a közös hadsereg morális ereje és ezek folytán a monarchia érdeke szempontjából kell ez ügyet határozott dűlőre vinni.

Ha ezen ténynek a hadsereg morális ereje és a monarchia hatalmi érdekével való összefüggését Bécsben nem látják be, arról mi nem tehetünk.

Ezt a vaktságot, mely az egykori osztrák császárságot oly végtelen megaláztatásoknak tette ki, meg kell gyógyítani az által, hogy a közös hadsereget legutolsó hadnagyától fel legmagasabb generálisáig megtanítjuk, hogy ez ország jogait, alkotmányát és közérzetét büntetlenül semmiféle halandó sem sértheti meg és megtanítjuk arra, hogy a kitüntetésre nem lehet jogalap az, hogy egy generális vakmerő módon Magyarország közérzetét lábbal tapossa.

Erre közjogunk és annak szelleme világos utat jelöl ki számunkra.

Mindenekelőtt a sajtó tegye meg a kö-telességét, nem engedvén elposványodni a Janszky ügyet; továbbá a törvényhatóságok vegyék fel az ügyet discussio tárgyává és intézzenek az országgyűléshez oly irányu feliratokat, hogy hasonló esetek ismétlődésé-nek megakadályozása céljából garantiákról gondoskodják. Az országgyűlés pedig hozzon oly határozatot, mely a multra nézve az országnak elégtételül szolgáljon, a jövőre nézve pedig biztosítékot nyújtson.

Végül pedig a delegatio az országgyűlés e határozatának szerezzen érvényt az által, hogy a közös hadügyminisztert Janszki előléptetése és Edelsheim nyugdíjaztatása miatt kérdőre vonja és addig egy fillért se szavazzon meg a közös hadsereg költségei-nek fedezésére, míg az ország méltóságának megfelelő elégtétel és biztosíték nem fog nyújtani.

Majd meglátjuk, hogy ilyen magatartá-sunk mellett az osztrák hagyományos szel-

lem képviselőinek vakmerősége meddig fog tartani!

A rózsakertészet kérdései.*)

A virágok kultusza nagyobb és nagyobb terjedelmet foglal el s már külön ágakra oszlik. Ezek között egy ág hazánkban is jelentékenyebbé vált s ez a rózsakertészet. Az ország különböző vidékén találunk e szak művelőivel, amint ezt leginkább a tavalyi június kiállítás mutatta meg. Szakpéren akár hányan csak rózsákkal foglalkoznak s e művelésnek ismét több irányát űzik előszeretettel. Mű- és kereskedő-kertészek közül többen a rózsák művelését nagy figyelemre méltatják, mivel köztük munkákra ez a legfontosabb cikk. Urodalmi kertészek közül ellehet-e egy is e pompázatos növények s virágai nélkül? Kerttulajdonosaink, kivált pedig a hőlygek kertjeiben is a rózsák részben a legnagyobb figyelemben. De nem is lehet másképp. Az ember életében alig van fontosabb esemény, a melyet nem rózsák kísérnek.

Életem hajnala
Most kezdett virradni,
A tavaszi rózsák
Most kezd virágozni. (Moldvából.)

Csekefalvi köves patak
Szentmárton közt végig szalad,
Szalad, szalad, még meg sem áll,
Szívem szeretőt nem talál.

Hej találna, ha akarna,
Szép a szentmártoni barna,
Mint a fűrés rózsabimbó,
Szája olyan csókra nyitó. (Udvarhelyszék.)

Hej te kis lány ki vagy te,
Ki szeretője vagy te?
Kertész legény szeretőt vagyok én,
Kell-e rózsák, adok én! (Órségi népdal.)

Ha az alszeg rózsák volna,
Még se mennék végig rajta;
Hej! ha a felszeg csipke volna,
Mégis végig mennék rajta! (Háromszék.)

Incelkedés, szerelem, gyűlölet, megvetés, bánat és bú általa nyilatkozik Szereti is mindenki s a kertészek kínálgatnak is bennünket szebbnél-szebb rózsá-ival. Mert bizony termete, alakja, színe, illata, szára, levele, bokra vagy fája más és más célra teszik alkalmassá. Van is belőle akárhányféle.

Évenként vagy száz új fajta jelenik meg a kereskedésekben, vagy legalább az árjegyzékekben, s azok akik áruba bocsátják, nem fukarkodnak a magasztaló szavakkal. A bőség ily fokozódása már a kertészeket is aggasztja s azért joggal azt kérdezik, érdemes-e minden rózsák ujdonságot szaporítani s mit lehetne ez ellen tenni. Ezen elárasztás néha a rózsakertészeket is zavarba hozza, vajjon igazán ujdonság-e az az újonnan magasztalt fajta. A közönség pedig, mely a kertészek árjegyzékét nézi, még kevésbé igazodhatik el, mert bizony a leírás nem ritkán majdnem épen olyan óvatossággal fogadható el, mint a név s a vevők oly tartózkodók, hogy még az igaznevu s nemesfajú rózsák sem oly kelendő, mint rendes viszonyok közt. A vége pedig az árak oly csökkenése, amelynél fogva a rózsakertészet már megszűnik becsületes kenyérkereset lenni. Így panaszkodnak Németországban, amint erről a majnai Frankfurterben megjelenő „Rosen-Zeitung“ ez elsővi őt számából meggyőződhetünk. A nevezett havi lapot a németországi rózsabarátok egyesülete adja ki s cikkét leginkább rózskertészek írják, még pedig akárhányan, úgy látszik, leplezetlenül nyilatkoznak.

A „Rosen Zeitung“ a kertészetnek ezen ágát alaposan s nagy körültekintéssel mivei. A rózsakertészek nehézségein segíteni akarván, a baj kutejét ismeri föl csakhamar. A tulságos számú fajták korlátozására két módot talál alkalmasnak. Egyike a kölcsönös megállapodás volna, hogy az egyes rózsakertészek ezentúl legfeljebb 20—25 ujdonságot nevel évenként a kereskedés céljaira. De az ily megszorítás csak az esetben vezethető el, ha Francia-, Angol-ország s Északamerika is csatlakozik a megállapodáshoz, ez azonban el nem érhető. Ennélfogva csak egy mód követhető, t. i. az, hogy az eddig kereskedésbe hozott fajtákat szigorú vizsgálatnak kell alávetni s e

* A „Kertészeti Lapok“, e hézagpótló, derék havi szak-lap (ára egy évre 5 frt) 7-ik számából vesznék át e cikket, mely városunk és megyénk nagyszámban található rózsák- és virágkedvelői előtt bizonyára nem lesz érdektelen.

szertit osztályozni. Az egyesület e végre havonként levelező lapon 25 fajta rózsának jegyzékét küldi szét osztályozás végett.

- Következő körülmények esnek elbírálás alá:
1. Termete (Bau), mely fogalom alá a rózsák alakjának szabályos volta, egyenletes s nem „ferde“ kivitására kibontakozott szirmainak koralka elhelyezkedése vonandó.
  2. Teltsége (Füllung), vagyis szirmainak tömödése, azaz tömött vagy laza-e a virág?
  3. Tartása (Haltung), vajjon a virág mered-e (ami minden esetre jobb) vagy pedig konyul-e?
  4. Illata (Geruch), vajjon van-e egyáltalán és milyen?
  5. Virítása (Reichblühen), azaz a fajta szivesen s dusan virít-e, vagy pedig tritőzködő s fukar-e?
  6. Téliállósága (Widerstandsfähigkeit gegen den Winter).
  7. Hajthatatása (Treibrosen).
  8. Növekedésének ereje (Kräftiger Wuchs).

A nyolc rovaton kívül van még egy, a megjegyzések (Bemerkungen), a hová pl. az irandó, hogy nyiladozó vagy kinyitott állapotban mutat-e legtöbbet, vagy lombjának minősége.

Osztályozására számok használandók, pl. a legkitünőbbre 1, a következő fokozatra 2 s úgy tovább. A mely tulajdonságra abszolút kitűnőség nincs, annak osztályozása nem kezdődhetik 1-gyel.

A nevezett egyesület májusig 75 rózsafajtát osztályozott, még pedig 25 teát és 50 hybridát. Az osztályozás példájául 5 teát iktatunk ide:

N e v e	Termete	Teltsége	Tartása	Illata	Virítása	Téliállósága	Hajthatatása	Növekedése
Maréchal Niel	1	1	4	1	3	4	1	1
Cathérine Mermet . . .	3	2	2	3	3	2	3	2
Gloire de Dijon	3	1	2	2	2	2	1	1
Perle de jardins	2	2	2	2	2	3	2	3
Madame Bérard	2	3	2	3	3	4	3	3

Ezen osztályozás egy éven át 300 rózsával végez. Az összes kereskedelmi fajták elbírására ily módon két évtized lesz szükséges, ami jó hosszú idő, de t-kintve azt, hogy az osztályozás az elterjedtebb fajtákat éri először, eredménye nem kicsinyelhető.

Ezen munkalat véghezvitele a közönséget is fogja arra tanítani, hogy az ujdonságok hajhászásának lázából ne essék a régi fajták keresésének csökönőségébe, hanem mindig helyes felfogással s finom érzékkel válassza fajtáit.

A közönség választása azonban a „Rosen Zeitung“ szerint szintén helyesen vezethető az által, ha az árjegyzékek nem egyszerű betűsoros vagy legfeljebb rózsaszálkák és ujdonságok szerint összeállított inventáriumok lesznek, hanem a vevő benne igazi vezetőre talál.

Ketten testvérek Luxemburgból erről értekezve a jövőnek rózsakatalógusát így gondolják:

A. Beosztása. Az eddig divó kertészeti beosztás megtartandó; de a rózsák egyes családai színek szerint választandók szét. A jegyzék végén álló névsor az egyes fajták fölkeresését megkönnyíti.

B. A virág és növény leírása. A virág leírása kiterjed, nugságára, teltségére, természetére, illatára stb. kiterjedésük, míg a növényé a lombzat, a tövke, a teltség, téliállóság, használhatóság, művelés alaja, metszés, a virítás tartalma és bősége, származás, rokonság, hasonlatosság, első nevelő és koradatai foglalja össze. Szóval a jegyzék minden egyes rózsafajtának művelési és történelmi és egészben a megfelelő rózsakertészet hű képét adja.

Amint a májusi füzet borítékán olvassuk, Ketten ilyen összeállítású katalógusa ez év szeptember havában kerül ki sajtó alól.

Osztályozás már előbb is volt, a mennyiben Schneider Frigyes: Rangliste der edelsten Rosen (Berlin, Verlag von Wiegand, Hempel und Pary) című műve is hasonlóképen jár el. Schneider az ismert rózsafajtákat családok és ezeken belül színek, majd külön bizonyos célok szerint csoportosította a következő rovatokkal sorolja fel: Osztályozás száma, rózsák neve, osztálya, nevelője, felépésének éve, hány szavazatot kapott egyesületektől, kertészeketől, kedvelőktől és összesen.

A rózsabarátok figyelme a szaknak minden mozzanatára kiterjed, mondhatjuk csinaj-buját tekint és azért a „Rosen-Zeitung“ ot különös figyelemmel fogjuk kísérni.

Még azt is megjegyezzük, hogy ezen egyesület július 9. és 10-ike közt Hamburgban rózsakiállítás

rendezett és közgyűlést tartotta, melyen különféle indítványok tárgyalattak.

A rózsachaos rendezése a francia kertészeket is foglalkoztatta (Lásd a „Journal de Roses“ 1886. június számát.)

A franciák ez év május 6. és 8-ika közt Párisban üléseztek, hogy „rózsabarátok egyesületét“ alakítsanak meg. Az előterjesztésből, melyet a „Journal de roses“ szerint) Simon Léon nancy-i, valamint Cochet és Scipion suines i kertészek szerkesztettek, a következő pontok a német kertészetéhez hasonlóak. „A meglevő fajták száma rendkívül nagy; ha nem is szólunk Nietner vagy Singer jegyzékeiről, melyek 4—6000-félt sorolnak fel, akárhánynak is ház katalógusában 1000—2000 név olvasható.

Ez feltűnően sok és még hozzá minden év 50—100 ujdonságot vagy annak feltüntetett fajtát bocsát világra.

Ha volna rózsakertészekből álló komoly s tevékeny társulat, az oly rózsák, a melyek ez meg nem bírát s nem javasolt, nem juthatna a kereskedésbe.

A kereskedőknek vagy kedvelőknek nem kellene oly rózsáért 50 frankot adni, amely már évek óta birtokukban van.

Tehát Franciaországban is megindult a hadi készülődés az ujdonságok chaos-á ellen, azonban ez mindig csak a jövő zenéje. Mert tudjuk azt, hogy vannak olyanok, a kik egészen önállóan járnak el, hisz a konkurrencia megnehezíti a keresetet. A mint a „Rosen-Zeitung“-ban Palm báró (Stuttgartból) kimutatja, van oly kereskedő-kertész, a ki az aruba bocsátott rózsáiról azt sem tudja, hogy kinélt fajtájának a virága milyen színű. Ily kizsákmányolás ellen Palm a jó fajtáknak minél gyakoribb bemutatását virító állapotban s leírását a közönséges napilapokban ajánlja. Palm azon szándékos, tudatlanságból vagy hanyagságból származó visszaélése is utal, melyet a név rossz orthographiája rejt magában, pl. a „la Baronne de Rothschild“ másképen olvasható: Baronne de Rotschild, — Aarone A. de Rotschild, — Mme la Baronne de Rotschild sat., vagy Duc of Albany, e helyett: „Duc de Connaught“, amely hibák még Singer Miksa szótárában is találhatók. Palm cikkét azzal fejezi be, hogy a jegyzékek összeállításához jama kértést intézi, sorolják föl az egyes rózsafajták synonymáit, mint a hogy az a Ketten testvérek katalógusában található. Már a nevek helyes írása is sokat lendítene a bajon és nem egy tévedésnek vágná utját.

Levelezés.

Baranya Szt.-Iván, júl. 17. 1886.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A szt.-Iórici járásban a selyem ipar iránt tapasztalt nagyobbódó érdeklődés azt engedte következtetnem, hogy nem közömbös dolgot hozok fel becses lapjában, ha a járásunkban meghonosított selyemtenyésztés ez évi eredményéről a tisztelt olvasó közönséget értesítem.

Míg a múlt évben Szt.-Iványban 8 tenyésztő csak 78 kiló 62 dekagramm selyem gubót termelt, addig ez évben már az egész járásban 30 tenyésztő 891 kiló 42 dekagramm gubót termelt és bocsátott beváltásra; köztük számosan az intelligens, legtöbbben mégis az iparosok és földművesek osztályából, kik a szégszárú selyemtenyésztés intézetétől a beváltott gubóért általában 943 frt 76 krt kaptak; ezen felül a helyben alkalmazott felügyelő fáradsági díj 80 frtot és fuvar fejében 5 frt 82 krt és minden egyes termelő után 50 krjával 15 frtot kapott; kifizetettét e szerint összesen: 1044 frt 58 kr.

Ha itt tekintette vesznék út, hogy egyes tenyészítő rövid hat heti fáradságával termelt és beadott gubóit 120—130 frt vételár is vett fel — és pedig közvetlenül az aratás előtt, midőn egyéb kereseti forrás számára még alig nyílt meg, el lehet mondani — de a rohamosan terjedő selyemipar elegendőképen igazolja is azt — hogy ez iparág nagyon is életre-való és főleg a szederfák bőséges ültetésével rövid idő alatt teljesen fel fog virágozni.

Nem teszek jelen értesítemhez egyebet, mint azt, hogy a selyemtenyésztést, mint könnyen és biztosan jövedelmező iparágat, különösen szegényebb sorsu népünk részére szíves mélyből melegen ajánlom.

Kiváló tisztelettel maradván tek. Szerkesztő Úrnak kész tiszteletje

Wagner Adolf plébános.)*

*) Midőn e közleményről örvendés tudomást vesznék és érte az igen tisztelt beklődőnek e helyen is köszönetünket nyilvánítnak, népünk érdekében óhajtnak, hogy a főtisztelendő ur kivánságával is meggyőződés a selyemtenyésztés meggyökerebben hova-tovább nagyobb mértékben karöltassék fel. Szerk

Ha a szórakozni vágyók netán unatkoznak ebben e kedves kis fészekben, kirepülnek, mint a madár, a a közel vidék kíváncsi helyeire: Rohits faluba, St. Mariabba, Kraina-Teplíce, vagy még messzebb Kilibé, Roemer-Badba s ha magasabb hegymászó kiránduláshoz támad vállalkozási kedv: a Vots-ra, Donati-sz stb.: mindenütt ubjan, szépen s nem egy helyütt messzeszép, káprázatos kilátásban gyönyörködhetve.

Oh, e kies hely sok mindent nyújt! Mindenki azt vallja: jó nekünk itt lenni! A beteg vízenek hatása gyogyerejtől javulást, az egészséges mindent talál, hogy egészsége méginkább erősödjék. De ha ezt ide nem irná, ide igathatnák e y névsort, melyek viselői hivatászerűen kell, hogy iténi tudjanak s itt időznek, ez által igazolva e hely becsét. Ha valahonnan Magyarországból egy főlebezés ide tévedne: megtalálná azokat, kik illetékesek a felső bírói itéletet rá meghozni, mert a bírói, de kiválóan a felső bírói karból igen számosan s nem egy kitűnőség van itt jelenleg; — de persze itt nem érnek rá törvénykezni. Ámde meg is látszik rajtuk, hogy ők Verböczy Tripartitumának élő személyesítői, mert ha a szükség nem követeli, német szó nem hangzik ajkukon. Hiába: a tejek között is legedesebb az anyatej!

Azonban nem lehet panaszt emelni a többi magyarokra sem, mert a ki csak tud magyarul, i g y beszél, úgy, hogy több magyar szót lehet itt hallani, mint akár a fővárosban.

Mindebből láthatni, hogy itt kellemes a fürdői élet s még az egék csatornái ellen sincs okunk panaszos szóval élni, mert nem jár oly áldatlan idő, minőről a hír a Kárpátok vidékéről beszél. Szép, verőfényes napok járnak s ha olykor megcsordul is az ég, mikorra busulni kezdenénk miatta, már ismét kiderül.

Mielőtt befejezném tudósítomat, lehetetlen a fürdőigazgatóságunk, jelszól az igazgatójának Gente-

brück Ernő császári tanácsosnak és a fürdő-orvosoknak rendkívüli buzgalomát, lelkes fáradozását teljes elismeréssel nem említenem, kik valóban érdemesek a magasztalásra.

A fürdő évad telje bekövetkezőben. Az Anna-bál meghozza igazi teljét. Készülnek is rá hőlygek és urk egyaránt buzgóan. E hó 18 án — vasárnap — volt hozzá az előjáték. Pompásan sikerült s a magyarok dicsőségével.

Az igazgatóság egy építendő leányiskola javára bazárt és hangversenyt rendezett.

Alig hiszem, hogy a fűtővendégek között volt egy is, ki a nemes célhoz nemzetiségi különbség nélkül ne járult volna. Szívéből merítette mindenki a jóindulatot hozzá.

A rendezés éln Miglits rohitsi mérnök állott, nagy ügyességet tanúsítva.

A bazár állt: magyar csárdából, trafikból, cukrászából, sorshuzalból stb. Közreműködtek ellenállhatatlan buzgalommal és varázslat a következők hőlygek: Jahn urnó, a bécsi opera igazgatójának magyar születési és érdemi néve, Varga Tekla, Pécs leányainak egyik legszebb, legkedvesebb gyöngye, Dobossy nővérek, Marcegló nővérek, Krausz Arauka búbajos suttó-lányka, Khayl Lujza, Schlesinger, Volkmann, Rist, Chevechich, Kholbauer, Gidoni és Reya urhőlygek, mindannyian tündöklő szépségek.

Este nyolc óraker a hangverseny-terem telt meg. A program négy számot jelzett, de ötöt élveztünk. E közül hármat magart. Az itteni zenekar nyújtott két szabatosan, jó összhanggal előadott számot. Hoffer ur, a pécsi székesegyház gyönyörű hangú orgonistája, nagy eikerrel, szépen énekel s a közönség tetszése oly mértékben nyilvánult, hogy újraszna kellett. Czöbel, bpesti urhőlyg, szép technikája, érzéssel előadott hegedűjátékkal ragadta el a közönséget. A legnagyobb érdeklődés, a legészültebb

várakozás azonban Pálmai Ilka asszony ének-számához fűződött.

Néma csend uralkodott a pódiumra lépése előtt s midőn rálépett, viharos taps fogta. Nem csoda! Mi itt időző fővárosiak, kiknek otthon elég alkalmunk van a művésznőt a színpadon és azon kívül látni: büvöleten néztünk reá. Kezes idomaira simuló rózsaszínű, mely kivágása öltözetének chikkje s egész jelensége lebilincselő volt. Ha egy hangot sem adtala: akkor is méltán kibívja a bámulatot és tapsot. Hát mikor rákezdte: „Vékony héja van a piros almának“ s folytatta tovább azzal a pajzánkodással, mely lényegének egy részét teszi, nem csoda, ha gyujtott és frenetikus tapsot aratott. Az újraszokra Boccaccioiból énekel részletet, végül harmadszorra ismét népdalokra gyujtott s dalolt hévvel, érzéssel és szépen.

E hangverseny és bazár 900 frtot hozott a nemes célra. Így szolgáltak a magyarok egy stajer iskola javára.

Magyar fürdőinkben ilyet nem, vagy csak ritkán tesznek, pedig „nemes célok előmozdítása jó lelkek sajátja“ s azok nálunk nem hiányzanak, csak kezdeményezők legyenek. Ha ezek lesznek, úgy lesz gyarapodása is nem egy sajátlagosan magyar célért küzdő, nagy bástya megvívását bátran maga elé tűzött egyesületnek is. Fürdőző magyar hőlygek és nrak! gyógyulástok vagy szórakozástok közepett nemes gondotok erre is figyeljen!

De vegzní kell. Mi legyen a vég? Az, hogy minden reklam nélkül szólva: Rohits szép, határos, kedves, kényelmet nyújtó s aránylag olcsó fürdőhely.

Minke Béla.

Béka urfi visztagságai.

A „Pécs“ eredeti tárcája.

Koaksz, koaksz, brekekekeksz, szólt békaurfi, midőn fejt a tó vizéből kiemelé, ami békanyelven azt jelenti: „Oh be szép, be gyönyörű a kikelet!“ „Bre-kekekekeksz“, visztára rá szokott méltóságteljes modorával anyja, özvegy Brekekeyné ő nagysága, „szép a tavasz, de — tevé hozzá — a mi nemzetünknek nincs oka a tél ellen panaszkodni, mert mi alatt mások fáznak és éheznek, addig mi különös sajátságunknál fogva föld anyjánk puha kebelén csendesben alszszuk át a komor évszakát és hiábavaló álom sem zavarnak minket.“

Béka urfi anyja ezen megjegyzésére egy mély sohajt nyomott el, a szigorú hőlyg nem is sejté, hogy egyetlen fia egész gyönyörűségét épen az általa „hiábavalóknak“ címzett álom képezik. Brekekeyné özvegy konziliárusné volt, ki fiát, egyszersmind egyetlen gyermekét gyöngéden szerette és még sohasem bocsátá ki felvigyázata alól, még nyilvános iskolába sem járatta, hanem mindig magánoktatásban részesítette, a legjobb tanárokat és mestereket járatta hozzá; pedig a fiatal Brekekeyt úgy vágyott volna magához hasonlókkal tanulni és társalogni, hogy fajt szíve, midőn csak messziről is szemlélhette a békaegyetem vidám tanulóit, de sohasem merle azt anyjának megvallani. „A tömeges oktatás, szólt az bölcs meglontolással, nem ajánlíható, mert az oktató sohasem bir úgy behatni az oktatandó subjektivitásába, nem képezheti annyira a jellemet, mint a magánoktatás-nál.“ Így növekedett békaurfi anyja tulszigorú theóriája szerint elszigetelten; egész tarsasága anyjából, annak barátai és tanítóiból állott. Az utóbbiak megtanították őt mindener a mi szép, jó és hasznos; megtanult sokféle nyelvet, megértette a bölömbika bűgását, a vadkacsák sáposágát, a kigyó szisszenését, de nemcsak a vízben és a víz körül tartózkodó állatok

B-Sellye, 1886. július 17.

Tekintetes Szerkesztőség!

A baranya-sellyei lelkes fiatalság még e hó 1-én egy összejövetel alkalmával megpendítette ama nemes eszmét, hogy az „Erdélyi közművelődési egyesület” és a baranya-sellyei rom. kath. népiszkola könyvtárának javára egy és esetleg tán több műkedvelő előadást rendez, hogy ez által egyrészt tetteleg is kifejezést adjon amaz érdeklődésnek és meleg rokonszenvnek, mely az „Erdélyi közművelődési egyesület” iránt Királyhágón innen és túl minden igaz magyar honszerető keblét — és így az övéket is — dagasztja; másrészt, hozzájárulva a b-sellyei rom. kath. népiszkola könyvtárának létesítéséhez, alkalmat és módot nyújtson arra, hogy az életbe, tán korán kilépő, zsenge nemzedék szívébe az iskolai szoros tanulmányokon kívül jó könyvek olvasása által a széplőletlen becsületesség és tiszta erkölcs gyöngyharmata beleszűrődjék.

A cél tehát a legnemesebb volt, hozzájárulva még azt is, hogy ez által a közműveltség, erkölcs-nemesítés és a jó ízlés mozdított volna elő és hogy különben nagyon csendes és egyhangú mezővárosunkba pezsgő élet öntetkezzen.

A cél elérhetése elől azonban — fájdalom — gátot vetett a nőszereplőket a műkedvelő előadás férfi-tagjai közé erősen vonakodó családanyáknak vagy családtagyaink legkevésbé sem akadályozható megmentése. („A ki nem az, ne vegye magára.”) Így tehát elégséges nőszereplő hiányában, a műkedvelő-előadás elmaradt és el is marad eddig valótól s a nevelésig okadatolhatatlan elveiktől.

Itt nyilvánosan is azonban hálás köszönet azon családoknak, kik átértve és belátva a cél nemességét családjaiknak igen tisztelt fiatal nőtagjai által azt megvalósítani törekedtek.

Elismeréssel kell áldoznom továbbá a b-sellyei fiatalság lelkes csoportjának is, mely szintén fáradhatatlan buzgósággal igyekezett odahatni, hogy a nemes cél megvalósuljon.

Távol legyen tőlem még árnyéka is annak, mintha tán szavaimban sérteni akartam volna egyeket. Épen nem! Csak rá akartam mutatni ama hibára, hogy mi hátráltatja nálunk a magasabb műveltség és nemesebb ízlés meghonosodását.

Kérem, tekintetes szerkesztőség, legyen szíves szerény soraimnak becses lapjában mielőbb helyet engedni.*

Kiváló tisztelettel és hazafias üdvözléssel egy műpartoló.

Tek. Szerkesztő Úr!

Mielőtt kitzött tárgyamhoz fognék, engedelmet kérek, hogy, mint teljesen ismeretlen, veszek magamnak annyit bátorságot, hogy tek. szerkesztő urat felkérjem, miszerint becses lapja legközelebbi számában igénytelen soraimnak helyet adni sziveskednék.

Tárgyamul nem választottam sem tudományos dolgot, sem pedig valami regényes tárcát, hanem csak egy egyszerű tudósítást, a mely azonban megérdemli, (távol legyen tőlem minden szerénytelenség), hogy azt a tek. szerkesztő úr lapjába eljuttassa és a t. közönség érdekelte végigolvassa, annál is inkább, mivel a tudósítás Baranyavármegye egyik helységéről, Mágochról, illetve ennek iskolájáról szól.

A baranya-mágocsi izr. iskolában f. é. július hó 18-án tartották meg a vizsgálatot, Vértési Adolf és Krausz Armin tanítók, Hómg David iskolaszéki elnök és nagyszámú hallgató közönség jelenlétében; ezek között voltam csekély magam is Kaposvárról.

Az I. és II. osztály d. e. 9 órákor kezdett (együtt) vizsgálni; 11 órára végeztek. E két osztály tanulmányainak eredményéről elég legyen annyit mondanunk, hogy az olvasás, írás és számolásban majdnem mindegyik tudja, a mit 6—7 éves gyermektől meg kívánni lehetne.

11 órákor vette kezdetét a III. és IV. osztály vizsgálat.

Itt az eredmény valóban meglepő volt.

És csakis ez indított engemet a tudósítás megírására, mert, hogy ezt az eredményt a n. é. közönség tudomásul vegye, valóban — méltó!

A feleletek megkezdése előtt az összes tanulók karban a „Szózat”-ot énekeltek el.

11 órától 1/2 óráig a magyar nyelvtanból folyt a vizsgálat.

* Midőn a kérdésnek töltök teljességű engedünk, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy e közlemény megjelenése után a kérdéses selyei és annak vidékén lakó t. szülők a nemes cél megvalósítása elől többet nem fognak gátat emelni s a rendezőség háborítatlanul áldozhat kitzött céljának. — Ajánljuk azonban a rendezőség figyelmébe a „Dunántúli közművelődési egyesületet”, mely sokkal közelebb van hozzánk, mint az „erdélyi.” Szerk.

Minden tanuló felett és elmondhatjuk, hogy egy sem volt, a ki ne tudott volna; pedig t h e s i s e k e t huztak. A tananyag, melyet e tárgyból végeztek, hogy elég, de mondhatnók, sok is. Annak a tanulóknak, a ki innét az I. gimnaziumi, avagy reálosztályba megye, e tárgyból semmi sem lesz új.

És én úgy vélem, hogy ez lényeges dolog, különösen a magyar nyelvvel, anyanyelvünkkel, a mi bizony ebben a német lakosságú faluban amenny is nagyon hátrébe szorult?

3 gyermek a IV. osztályból verset is mondott fel, a mi szorgos előre-betunulásra vallott, mert igen jól sikerültek.

Délután 3 órától 7 óráig tartott a vizsgálat. Ismét énekek kezdődött, a „Hymnus”-szal. A tantárgyak így sorrendben következtek: 1) Bibliai történet, 2) földrajz (Magyarországé), 4) német nyelvtan, 5) számtan.

Jogosan elmondhatjuk, hogy a feleletek minden tárgyból kitünően sikerültek és méltó elismerést érdemel Vértési tanító úr módszere, a mennyiben ő a gyakorlati és nem a némely iskolában használt „magoltató” módszert alkalmazta.

Különösen leköttette figyelmemet a számtan és német nyelv. Német nyelvből ugyanis a még eddig egy elemi iskolában sem és csak igen kevés középiskolában alkalmazott előadást használták, t. i. a tanító németül tette fel a kérdést és a gyermekek németül feleltek, — még pedig jól!

Valóban, ha minden elemi iskolában így járnának el a német nyelv oktatásában, ugy talán nem buknék a középiskolai osztályokban e tárgyból 30% . . . (?)

Számtanból a következőket tanulták: a négy alapművelet egész-, tizedes- és törtszámokkal, az egyszerű hármasszabályt az arányok és viszonyok alapján és végül a kamatszámításokat a %, tőke és kamat kikeresésére két adott alkatrészből. A legbonyolultabb feladványokat kitünő ügyességgel oldották meg, mi annál inkább elismerés méltó, mert a jelenvolt közönség közül bárki is adhatott és adott is fel feladatokat.

Igy állanak az ügyek a mágocsi izr. iskolában és valóban, szép, ha egy elemi iskolában így neveltetnek a gyermekek.

Köszönet a mágocsi izr. hitközségnek, a mely kevés jövedelme mellett is áldozatkészen 1000—1200 frtot ad éventék az iskola fenntartására; jó elismerés Vértési Adolf tanító urnak, a fáradhatatlan férfinak, a ki oly tantárgyakban és oly sokban oktatta tanítványait, a mennyiben kötelessége épen nem lett volna.

De már igaz is, hogy kissé jövedelmezőbb helyet érdemelne, a mennyiben 400 frt fizetésből családosa apa nehezen élhet meg a mai világban; különben — a mint hallottam — a hitközség most elismerésből 100 frtot javította évi fizetését.

Meg is érdemelte!!
Hogy a mit leirtam, nem túlzás, bizonyosságom lehet a pécsi kerületi tanfelügyelő, ki a télen ez iskolát meglátogatta és innen a legnagyobb megelégedéssel távozott el. Továbbá a vizsgálaton egy jelenvolt eme laikus felkiáltása:

„Ebédet kell enni, de vacsorát nem és ide hozni a pénzt az iskolába!”

Egy jelenvolt.

Az országos dalverseny ünnepélyesei mősora.

I. Augusztus 11-én d. u. 4 órákor megérkezés és ünnepélyes bevonulás és fogadás. Este ismerkedési estély a nemz. kaszinó egylet és „Hattyu” vendéglő helyiségeiben.

II. Augusztus 12-én a dalegyletek első versenye, az ig. választmány által e célra kitzött magyar műnéggyessel.

III. Augusztus 13-án a dalegyletek második versenye, a szabadon választott magyar műnéggyesekkel.

IV. Augusztus 14-én összeladás az igazg. vál. által kijelölt magyar és világ-zeneirodalmi műdarábokkal. Este a „Pécsi nemz. kaszinó-egylet” által a dalárok tiszteletére rendezendő fényes táncmulatság.

V. Augusztus 15-én d. e. 9 órákor a városi plébánia templomban mise, melyen az „Egri Dalkör” énekel. Misa végezte után a dalcsarnokban közgyűlés, hol a „Pécsi Dalárda” 25 éves jubileuma ünnepelték. Este a „Pécsi Dalárda” jubileuma emlékére díszhangverseny, melyen a pécsi dalárdán kívül orsz. hírv. művészek működnek közre. Ugyanazon nap ünnepélyes becsület és elismerés, melyet a versenydíjak ünnepélyes kiosztása előz meg.

A részletes műsor minden előadásról az ünnepély alatt megjelenő „Emléklap”-ban, nemkülönbön falragaszok által fog közhírré tétetni.

Az augusztus 12., 13., 14. és 15. napjain tar-

taud előadásokra előjegyzést nyitunk. Fölhívjuk tehát mindazokat, kik az említett előadások bármelyikére a jegyet előre váltani kívánják, úgy évégből a mai naptól kezdve f. hó végeig d. e. 10 órától 12 óráig a belvárosi közegyi népiszkola igazgatói iroda helyiségében Reberics Imre, a rendező bizottság pénztárnokánál jelentkezzenek, ki a helyárah lefizetése után az előjegyzést eszközölni fogja. A vidékről posta-utalvánnyal történhetik az előjegyzés.

Pécszet, 1886. évi július hó 24-én.

Az ünnepélyt rendező bizottság.

Hírek.

Budapesti hadparancsnokká Edelsheim Gyulay báró lovassági tábornok, a IV. hadtest parancsnoka és budapesti parancsnokló tábornok nyugalmaztatásával verőcei gróf Pejacsevich Miklós lovassági tábornok és főfelügyelő nevezett ki. Az új parancsnok Ö Felségének ifjúkori barátja és kedves embere; jobb kezét a jitschini csatában elvesztette. Helyére — lovassági főfelügyelővé — Croj Lipót herceg nevezett ki. Az erről szóló, Ischben, f. hó 13-ikán kelt királyi kézirat egyuttal Janszki Lajos vezérőrnagyot, a 61. gyalog dandár parancsnokát a 10. számú hadosztály parancsnokává, helyére pedig Neuwirth Viktor ezredet, az 54. gy.-ezred parancsnokát nevezte ki.

Hymen. Stangl Benedek, Stangl Ede pécsi iparos fia eljegyezte özvegy Fádler Jozefin gyártulajdonosnő leányát: Jozefin kisasszonyt, Purgay Agost lovag sógorúját Grácban. — Hanny Elek pécsi kir. törvényszéki alügyész f. hó 17-ikén vezetett oltárhoz Dedinszky Ilona kisasszonyt Makón. — Scholtz Gyula kaposvári királyi mérnök eljegyezte Duchon József urodalmi igazgató leányát Irma kisasszonyt Szigetváron. — Tarnai Károly dr., a „Mohács és Vidéke” belmunkatársa f. hó 15-én vezetett oltárhoz Kerese Imre mohácsi közegyező leányát: Riza kisasszonyt. Az esketési szertartást Gött Adám moscoládi plébános végezte. — Walter Károly szegszárdi állami posta-főnök f. hó 27-ikén vezetett oltárhoz Himesháza Jasek Alajos leányát: Lujza kisasszonyt.

Az egyházmegyéből. Ujvári Miklós cikói és Klein József soubereki káplánok kölcsönösen áthelyeztetek. — E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy Ollé Lajos volt pécs-egyházmegyei pap, ki a hatvanas években mint szegszárdi káplán a gráci lazarista szerzetbe lépett s azóta számos missziót teljesített, ugyanezen szerzet keretében Grácól Párisba helyezettett át.

Városi közgyűlés lesz hétfőn, f. hó 26-án.

A Szepessy-szoborra Slaby Ferenc címzetes püspök 200 frtot adott. Ugyanő az országos dal-ünnepély elszállásoló bizottsága elnökének kezébe 20 frtot juttatott, minthogy házában vendégeknek nem adhat szállást.

Vojtyák Antal pécs-bányatelepi plébános meghalt. A boldogult a nyitrai egyházmegyéből 1861-ben vétetett át a pécsre mint bányatelepi plébános, mely működésében azonban betegeskedése nagyon akadályozta. Halála 7 évi súlyos betegség után Nyitra-megyében, szerető családjá körében érte. Áldás emlékeztén!

A pécsi műkiállítás ügyében f. hó 19-ikén d. e. 10 órákor Troll Ferenc pápai praelatus elnöklöte alatt értekezlet tartott. A kiállítás az Oertzen-féle házban Széchenyi térre néző emeletében lesz. A megnyitás augusztus 8-ikán, d. e. 11 órákor fog ünnepeltetni; a kiállítás naponként d. e. 9 órától d. u. 5 óráig lesz nyitva egy huzamban s tart augusztus 15-ikéig d. u. 6 óráig, amikor a kisorsolás — Irinyi Sándor tanár „Pécs látkepe” című több 100 frtot érő olajfestményére — fog megkezdni. A kiállítás a kiállítandó tárgyak összehordásának idejétől kezdve — mi augusztus 2-ikének és 3-ikének felel meg — megfelelő és biztos őrizet alatt fog állni. A kiállítás előleges költségeire Troll Ferenc pápai praelatus és bizottsági elnök 100 frtot ajánlott fel, mely áldozatkészségért hálás köszönet szavaztatott.

Halálozások. Vogl Mari meghalt f. hó 17-én reggel 3 órákor. — Schweitzer Irma július hó 17-én, életének 26 ik évében elhunyt.

A dalcsarnok építési munkálatai javában folynak s augusztus elszejére minden valószínűség szerint be is fejezettek. Van pedig közép zártzárkék (párhuzamosan 2 osztály jobbról és balról) 10 sor 220 helyely 3 frtjával, másik 10 sor 220 helyely 2 frtjával, 13 sor 288 helyely 1 frt 50 krjával, másik 13 sor 288 helyely 1 frtjával; oldal zártzárkék balról és jobbról 1—1 sor 16 helyely 3 frtjával, 10—10 sor 160 helyely 2 frtjával, 22—22 sor 352 helyely 1 frtjával, 13—13 sor 208 helyely 80 krjával; első emeleti páholy 8 nagy és

24 kicsiny, másodemeleti páholy 8 nagy és 24 kicsiny 15, 10, 12 és 8 frtjával.

Jótevény célú gyűjtést eszközölt Bogya Irén kisasszony, Bogya Imre diós-pusztai földbirtokos és püspöki bérlő leánya a ráksi-írók-egyház megrongált karzatának kijavítására. A gyűjtés 41 frtot eredményezett, mely összeghez Kubovics Gabriella kisasszony 5 frttal járult.

Erőművi gép. Fesztl György dr. pécsi ügyvédnek sikerült a gőzgépet, vagy bármilyen más (emberi, ló stb.) erőt pótló, mint minden nemű talajon és eszközön, kocsin, hajón, malomban, varrógépnel használható olyan mechanikai állandó (stabil), vagy mozgó gépet föltalálni, melynek erő kifejtésére semmiféle idegen anyag, tüzelőszér, villamoság, chemiai szer stb. nemcsak szükségtelen, de ezek nem is használhatók, lévén a gép szerkezeténél fogva maga mozgató. Ezzel tehát a gőzgépek korszaka lejárt s Magyarország egy új kulturai korszak szülőjévé lett. A föltaláló készítet egy 30 lóerejű könnyű gépet, mely a kocsival együtt alig nyom 6 métermázsát; ezen művet legközelebb, amint teljesen megfőstve és párnázva elkészült, talán kedden, a közönségnek is be fogja mutatni. Ezen gép szárazföldön kereken jár, vízhez érve pedig csavarjával propellerként mozog s a parthoz érve ismét önmaga kerekére állva tovább fut.

Névváltoztatás. Neumann Gusztáv 8-ik honvédszáz-czredbeli őrmester saját. vaiaimát Henrik, Géza, Samu kiskorú gyermekei nevét „Tolnai”-ra változtatta.

„Emléklapok”. A pécsi hírlapírók által az országos dalárünnepély alkalmával szerkesztendő „Emléklapok”-ra szépen gyűlnék az előfizetők. Szerénytelenség nélkül már most is elmondhatunk annyit, hogy ez „Emléklapok” a legnagyobb gondal, díszesen lesznek, ugy külsőleg, mint beltartalomra nézve kiállítva s minden tekintetben meg fognak felelni nevüknek. Minthogy az ünnepély ideje egyre rohamosabban közeledik, amikor a szerkesztők talán túlságosan is el lesznek foglalva, hozzá véve azon körülményt, hogy még ez ünnepély előtt megnyitandó „pécsi műkiállítás” is sok munkát ad a rendezőknek, kik között a szerkesztők szintén ott vannak, bizalommal kérjük a nagy közönséget, hogy azok, kik az „Emléklapok”-ra elő akarnak fizetni, sziveskedjenek ezt minél előbb eazközölni; ép így figyelmeztetjük a hirdetni akaró iparosokat és kereskedőket is, hogy e rendkívül kedvező alkalmat felhasználva hirdetés megrendelésüket minél előbb tegyék meg. Jutányos áráról gondoskodva van. Bejelentéseket lehet eszközölni az „Emléklapok” kiadó hivatalában, ugy szintén az egyes szerkesztőknel is, valamint Valentin, Domján és Traub könyvkereskedő urnaknál.

Ellenszegülő katona. Vasárnap éjjel a rendőrség razziait tartott a város kétes hírű mulató helyein tartózkodó nőkre, mely alkalommal egy, a 7-ik huszárezred egyik századának cipésze — szive választottjának bekisértesett meg akarván akadályozni, a rendőrokozékek ellenlét, miért is azok által oldal-fegyverrel elvétetvén, az ügy áttétetett a parancsnok-sághoz, hol bizonyára peltás intézkedés fog tétetni, annyival is inkább, mert a rendőrség folyton tetetik az állomás-parancsnokág részéről, hogy az ily kétes hírv helyeken tartózkodó és csavargó nők, kiknek révén a katonaság között veszelés és ragályos betegségek terjednek el, szigoruan ellenőriztessenek.

Rendőri hírv. Pap Mari 21 éves cseléd (Müller Sándor pálya-utcai cipész-mesternél) — bizonyosan szerelmi énbatból — phosphor-oladot akart inni csütörtök este, de gazdája által tetében megakadályoztatott. Az esetrol a rendőrségnek jelentés tétetvén, a leány orvosi vizsgálat alá vétetett és — a kórházba szállítottott.

Tűz. Végh József megyefai lakos ólja és pajtája f. hó 21-ikén reggel 4 órákor legett. Az ólban o't veszett 7 darab sertés és 30 darab baromfi, a pajtában pedig nagymennyiségű széna és csépeletlen gabona. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Napszurás. A rekkenő hőség, mely kedd óta uralkodik, már megkövetelte áldozatát. Szerdán egy 50 éves munkás az izraelita iskola építése közben 1/2-1-ór körül rosszul lett és d. u. 2 órára meghalt. Azelőtt évtizedekig pince-munkás volt, de iszákossága és gorombasága következtében életmódját levén kénytelen változtatni, a nagy hőség, melyhez szervezete nem volt szokva, megölte. — Csütörtökön Győri Viktor kőműves munkájából a piac felé menve, a Nádor kávéház előtt összerogyott s kórházba szállítottott. Felgyógyulása remélhető.

Brutális szerető. Az 52-ik gy. ezred egy cipész kőzbakaja vasárnap éjjel 1/2-11 órákor szeretőjét, Badoscs Juit, ki bisei illetőségű helynékű cseléd szerelmeiféltésből a föutcaiban oldalfelegyével véresre verte. A szegény leányt arra jéro polgárok szabadították ki a vérengző szerelmes kezéből és eszméletlen állapotban a kórházba szállítottották.

nyelvét érté, hanem egy tudós professzora: az öreg varangykos béka megismertette vele a szárazföldi madarak nyelvét is.

Értette a fecske csiprélését, a pacsirta vádm trillált, de leginkább rajongott a csalogány énekeért; a tudományokban megőrbült professzor nem is sejté, hogy ezen nyelvek ismeretével minő vágyakat költött ifju tanítványa szívében! Megérti a csalogány bájos énekét! Oh minő egyhangú, harmoniátlan kurtyolással sülyedt le előtte önfaja éneke!

Békaufi teljesen kiképezett énekes is volt és a békák karában ő vala a mindenki által bámúlt és dicsőített tenor. Ma is, midőn a téli álom után első összejövetelüket tartották, ismét neki jutott a főszerep. Anyja teljes megelégedéssel hallgató és szemlélté fiát, ki nemcsak a közönséges, hanem még a kecskébékák közt is föltűnt; titkos gyönyörrel nézé karcsu természet, telt combjait, fű-zöld, fekete pontos és sárga csíkos hátát. A telt combok nem csak anyai büszkesége, de anyai félelme tárgyát is képezték; mert a minden állat ellensége: az ember még a tóban élő szerény békát sem kíméli, hanem mindent elfogyasztó gyomrának még azt is áldozatul követli. S különösen most, midőn a természet feltámadásával megváltoztok feltámadását ünnepelni készülnek, annak tetsző dolgot vélnék cselekedni, ha az ő tiszteletére és saját bünbocsánatukra békaombot fogyasztanak; pedig ki oly szelid volt, mint a tó partján álló szomorú fűz mindig mesélni szokta, hogy legnagyobb kínjában még ellenségeinek is megbocsátott, hogyne kímélte volna ez állatokat is? A szomorú fűz csak tudhatja, mikor az ő fiakból készült a kereszt, melyen a Megváltó jesteri cájól kilépett Brekekeyné ő nagyságát büszke-

sgéggel, noha szomorú büszkeséggel tölté be azon tény, hogy az ő őse combja volt azon híres béka-comb, mely az olasz Signora vágókésével érintkezve rángatózott, és így az ő családja érdeme egy addig még nem is sejtett fizikai törvény felfedezése, melyet a hálatlan emberek nem neveztek el sem az érintett comb, sem az érintő kés után, hanem az elas Signora férje örök dicsőségére: Galvanizmusnak.

De nemcsak az emberektől féltette Brekekeyné ő nagysága egyetlen magzatát! Van még a békákban egy másik, még a história előtti időkbeli fajgyűlöletből származó ellensége, „Eszterg” mester. A gyűlölet ellene a béka népesség közt oly nagy, hogy hozzá képest a welfek és waiblingek, az abencrragok és zengrik, az antiszemiták ellenszenve a zemi faj ellen csak tréfa dolog. Most itt az ideje, mert midőn a fűzja vesszeje kibaját, az ibolyák illatozó kék fejces kéiket kíváncsian kidugva pompáznak a napsütötte pázsiton, akkor rendszeren egy iszonyú (béka szempontból iszonyú) sühintés hallatszik a levegőben és Eszterg mester megkerült téli utjából valahonnan Egyiptom- vagy Keletindióból.

Brekekeynének különös oka van az egész Eszterg fajt félni és gyűlölni, mert egy ilyen hosszalub, hosszcsőrű példánya az undok kerepelő fajnak ragadá el oldala mellől szerezett férjét; még mai nap is csuklást kap fájdalommal, ha elgondolja, hogy a béka-férjek leggyöngédebbje Eszterg fiókaiknak eledelül szolgálát. Ezen szomorú okoknál fogva féltette annyira fiát, kit oly nagyon szeretett s kinek kedvéért nem lépett másodszer házaszágra, nem akarván őt egy mostoha apa szeretetlen szigorának kitenni; pedig voltak elgen, kik még mai napig is forrón óhajtották

a méltóság teljes özvegy kezét elnyerhetni és Professzor Varangyék nem csak óhajtott, hanem remélt is. „Szegény számalomra méltó rajongó — szokta az özvegy megjegyezni, ha meghitt barátinó közt szó volt Varangyékrol és szenvedélyéről — én nem adhatok neki egyebet, mint barátságomat.” A mért aztán a hölgyek el is neveztek Varangyékot Togenburg lovagnak. Együtt is állt megint a tisztelt hölgy-társaság Brekekeyné körül, mint a csillagok a nap körül gyűlve s csendesen elandalodva hallgatták az ifjuság tavaszit hirdető énekét, midőn egyszerre hatalmas plats-platst hallották és egy mélyhangú ú-ú-ú üdvözléssel előttük termett professzor Varangyék. Amint a hölgyeket üdvözölte, mindjárt a konziliársnéhoz csatlakozott és elkezdett annak kedvenc tárgyáról, tudniillik fiáról beszélni. Eldicsérté, minő jó szorgalmas tanítványa volt, mennyit haladt a hasznos és szép tudományokban; csak — tévé hozzá — csak még az hiányzik, hogy egy kevéssé világlátott legyen, aztán tanulmányait befejeztesznek tekintetjük. „Hisz az nekem is kedvenc eszmém”, felelt Brekekeyné, „csak az a kérdés: hová és kivel menjen? mert ön jól tudja, kedves Varangyék, hogy egyedül nem lehet ultra bocsátani: mert először fiam még nagyon tapasztalatlan, másodsor én azalatt itthon nagy aggodalmakat állanék ki, visszaemlékezvén, hogy szeretet féktem . . .” itt Brekekeyné megakadt, a fájdalom visszafogotta hangját. Varangyék jól tudta, hogy az özvegy mit vélt s csupa hódolatból s rokonszenvből egy mély sohajjal egészíté azt ki, a mit szíve imádoztja, érzelmei sulyától lenyomva, kifejezni nem bírt. „Szerintem”, szolt Varangyék, ismét felvéve a beszéd fonálát, „szerintem Fortunának (ez volt békaufi neve)

jobb, méltóbb és gondosabb kisérőt nem találhatunk egész tavunkban, mint nagyságodat magát saját becses személyében”, mondá kissé vizózón előtti udvariassággal a vén szerelmes. „En?” — kérde Brekekeyné — „nem volna ön ahhoz alkalmasabb, kedves professzor?” Megtémném szivesen, ha most történetesen nem kezdtem volna a békaelemen monográfiának tanításába, mely igen fontos tantárgy és melyet ősz előtt nehezen fogok bevégezhetni, addig várni pedig nem volna tanácsos. „Igy tehát nem marad más hátra, mint hogy vele menjek, mert fiam még az ősz kezdete előtt fogja állását elfoglalni a mocsárvizsgáló miniszteriumban mint fogalmazó és ha állása van, azonnal meg is házasítom. „Ah”, sobajtá Varangyék őrméltel, mert avul kecsgetett magát, hogy, ha az özvegy fiát házasítja, akkor talán még ő is új házaságra lep. — és nagyságod már választott is?” „Már választottam és gondolom, igen helyesen; választásom Békaffy Melaniera, a miniszter unokahúgára esett, ki bár származása nézve nem mérközhetik fiammal, atyját még Laubroschnak hívták és a leveli békák családjába tartozik, de szép vagyona s magas állású befolyásos rokoni vannak, szóval jó partie.”

Ezen érdekes tárgyról aztán elbeszélgettek egész este. Varangyék reményei nőttek elanyira, hogy a vén rajongó, amenny is igen eleven képzelődéssel megálvda, már látta magát és imádoztját, mint boldog nagyszületek, egy sereg unokától környezve, kik ugy a kecské-, mint a leveli békák valamennyi kecséit és kellemeit egyesítve bírták.

(Folyt. köv.)

Irodalmi siker. Sirisaka Andor tanítónak „A Babonáról” című művéből az első kiadás (1300 példány) teljesen elfogyott s abból ép most jelent meg a második kiadás, A második kiadáshoz mellékelve vannak egy nyolc oldalas füzetben a műről megjelent hírlapi bírálatok, melyek a lapunkban annak idején közlöttel megegyeznek. Az érdemes és oltos munkát ajánljuk mindazok figyelmébe, kik azt eddig még nem szerezték meg.

Gondnokság alá helyezték a pécsi kir. törvényszék által: Nagy Andrásné szül. Toth Ilona elmebetegség és Bana Péter vajszlói lakos tékozlás miatt.

Anna-bál Balaton-Füreden. A balatonparti három vármegye (Zala, Somogy, Veszprém) fiataljainak alakult rendezőség augusztus hó 1-ő napján Balaton-Füreden a gyógyesarnok nagy dísztermében a Balaton-egylet javára zártkörű Anna-bált rendez. A rendezőség tagjai: Fenyvessy Ferenc dr. elnök, Vadnay Béla alelnök, Kopácsy Árpád alelnök, Véssey Lajos alelnök, Sziklay János dr. titkár, Kovács Rudolf titkár, Chepey Károly pénztárnok, Weininger Mátyas ellenőr; továbbá: Arvay Ferenc, Berger Jenő, Bezéredj László, Bogay Aurél, Bogay Jenő, Bohuniczky Andor, Bohuniczky Kálmán, Bóday Dező, Brenner Vilmos, Csekő Imre, Csesznák Miklós, Csete Antal dr., Csesznák Odón, Csolnoky István, Eitner Zsigmond, Fehér István, Fischer Viktor, Fischer Károly, Fülöp Kálmán, Gaál Gyula, Galamb Zoltán, Glaser Sándor, Gulden Kálmán, Gyurkovics Kornél, Háczky Kálmán, Halász Lajos dr., Heckler Károly, Hertelendy Pál, Hencz Odón, Hencz Géza, Hejtyey Endre, Huray Ferenc, Huszár József, Huszár Gyula, Höhn Vilmos Imrek György, Jeszenszky Imre, Karácsonyi Géza, Keményffy Lajos, Kenessey Zoltán, Kenessey Ferenc, Kenessey Aladár, Keserő Imre, Kiss Gyula, Kis István dr., Kőszeghy József, Lakat János, Lakat István, Marton Gyula dr., Mayer Lajos, Oszterhuber László, Pap Gyula dr., Perczel Sándor, Petrich Lajos, Purgly Pál, Purgly János dr., Rácz Kálmán dr., Raksányi Árpád, ifj. Sarlay Sándor, Sárczózy Béla, Solyom István, Sörös Zoltán, Szalay László, Szabó Elek, Székely Emil, Szélesy Dániel, Szűcs Zsigmond, Tóth Bálint, Véssey Mihály, Vízlendvay József dr., Vízlendvay Sándor, Vlassics Károly, Vörösmarty Mihály, rendező bizottság. Belépti-díj: személynként 2 frt, páholy 10 frt. Felülírtések közönlőlettel fogadtatnak. Kezdeté 9 órakor. Jegyek f. hó 26-ától kezdve kaphatók: Koller Károly és Marton Alajos urak kereskedéseiben B.-Füreden.

A kaposvári szinkór alapjai már le vannak rakva, sőt a jövő héten a rekesz-falakhoz való gerendázat is állni fog. Mint a „Somogy” írja, nagyon valószínű, hogy ha csak az időjárás nem lesz akadály, augusztus közepére teljesen elkészül a szinkór, Szt. István napján meg lesz benne tartható a tervezett első (müködő) előadás s aztán átadatik Somogyi Károly szinagagatónak. A szinügy-pártoló egyesület által kibocsátott 300 (20 frtos 4%-ot kamatozó, sorolás után visszafizetendő) részvényekből csak igen kevés nem vásároltatott még meg. A szinkór felszerelése és feldiszipítése eszközésére közmulatság rendezése céloztatik, valószínű azonban, hogy e célra újabb részvények fognak kibocsátatni.

A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság Polgári Kálmán adóhivatali gyakornokot VI. oszt. adótitkár nevezte ki.

Azon szülők, kik gyermekeiket a jövő tanévben a budapesti állami középirtanodába kívánják adni, figyelemzetnek, hogy ezután csak azon tanulók vételnek föl, a kik legalább a két havi szünetig gyakorlatban töltik s azt hiteles bizonyítvánnyal igazolják.

A harkányi fürdővendégek száma mai napig (21) 1224 személy, 1885-ben ugyane napig 1074, átuatuzó vendégek száma mai napig 3975 személy, 1885-ben ugyane napig 3823.

A tolnai tűzoltó-egyesület, melynek (rohamos) megalakulásáról már volt lapunkban említés, f. hó 10. és 11-ikén tartotta felavatási ünnepélyét. Volt díszmise, (melyet Péchy József püspöt mondott), banket, (Pavlidész Antal vendéglősnél), díszgyakorlat, (melyen a mászó-versenyen Spiegl József tolnai tűzoltó nyerte el a díjat), táncestély, fáklyásmenet (Lang Ferenc főparancsnok, K. L. sz. Antal bíró és Péchy József püspöt-plébános és tűzoltó egyleti elnök tiszteletére) és végül a tolnai kis szigeten Schütz Emil vezetése mellett tüzi-játék. A fényes ünnepélyen vendégek voltak: a szegszárdi, paksi, duna-földvári, fajszi, faddi, báttaszéki és barcsi tűzoltó egyletek képviselői.

Baleset. Simonkovits Ferenc mohácsi iparos hasonnevű fia e hó 15-én átment a szigetbe atya birtokára, a hol épen az aratás folyt és sörreltel töltött puskáját egy bokorba tette. Midőn dolgát végezve fegyverét — balkezével a csövet fogva — ki akarta venni a bokorból, a puská elült s a töltés balkezének tenyerén keresztül hatolva, kis ujját egészen, mellette levő ujját pedig felig elszakította. A szerencsétlenül járt fiatal ember orvosi ápolás alatt van.

Ebcsonb beforr. Szegszárdon f. hó 14-ikén egy drótos töl kora reggel megivott 50 kr. ára pálinkát. A korcsmából távozva, a nemes ölyvadék meggyuladt az atyafiban s eszméletlenül esett a földre. Egy közeli házból csakhamar hoztak ki jósvú emberek egy köcsög tejet, melynek elfogyasztása után Janó — alighanem így hívták — megköszönte a körülállók szívességét és — mintha semmi sem történt volna vele — elment fazekat drotozni.

Harc a gépek ellen. Párisba egyesület alakult „Gondolkozók egyesülete” cím alatt, mely feladatául tüzte ki a gépek kiirtását és helyükbe az emberi kéz munkájának alkalmazását. Az egyesületnek van közlönye is, melynek első száma példakállyal igyekszik kimutatni a gépek által okozott nagy anyagi kárt — a munkás-ostályt. Különösen tetszeleg magának a varrógépek példájával. Elmondja, hogy azelőtt a varróleány egy ing megvarrásáért kapott 4, sőt 5 frankot és ma kap 1/2 — 2 frankot, természetesen azért, mert nem kézzel, hanem varrógéppel dolgozik. Ennél mindenestre jobb és találabb példát is közölhetett volna a „Gondolkozók” közlönye, mert bár igaz, hogy a varrógépek használata előtt 4 — 5 frankot fizettek egy ing megvarrásáért és most csak 1/2 — 2 frankot, de míg azelőtt egy ingen dolgoztak 2 — 2 1/2 napig, most egy nap alatt meg lehet varrni a géppel három inget, tehát míg azelőtt 2 — 2 1/2 nap alatt kerest az ingvarró 4 — 5 frankot, most egy nap alatt keres annyit. A „Gondolkozók” különben hajlandók kivételeket is megengedni; így például nem ellenzik, hogy a gőzhajók és vasutak használhassanak gépeket, sőt még a nyomdászatait is megengedik a gépek alkalmazását. A vasúti és gőzhajózási társulatok mindenesetre le-

lesznek kötelezve a „Gondolkozók” előzékenységeért, de már a nyomdások oly körében, melyek a „gondolkozók” hasonló elveket vallanak, visszatevésére fog találni a tulságos engedékenység. Így a tömőrtvényezés által igen sok kézimunka pótolatik de lehet, hogy ha a „Gondolkozók” egyesülete szeporodni fog nyomdászati szaktagokkal, majd visszavonják a nyomdászatakat nyújtott engedményt. Mi nem fogjuk szemére vetni a nagyérdemű egyletnek a következetlenségét. Különben az egyesület oda akar törekedni, hogy nemzeti szerződések tiltsák be a gépek használatát. — És a gégyárakban alkalmazott munkások? Ezekről bizonyosan a „Gondolkozók” egyesülete fog gondoskodni. Meg kell különben jegeyoznünk, hogy az egyesület nem egyeb, mint az uralkodó protektionizmus szülötte. Ma már nemcsak a nemzeti munka védelme a divat, hanem jelszavá kezd válni a „nemzeti munkás” védelme. A francia parlamentben például már beterjesztettek egy indítványt, mely szerint külföldi munkás csak bizonyos „külföldi adó” lefizetése után kaphasson foglalkozást Franciaországban és a párisi községtanács legutóbbi munkálataival kikötötte, hogy a vállalkozók mást, mint francia munkást nem alkalmazhatnak. Ide vezet a protektionizmus, de még komolyabb és veszedelmesebb következményei is lehetnek.

Vegyes hírek. Rosberry lord angol külügyminiszter az orosz kormányhoz erőlyes tiltakozást intézett a batumi kikötőnek szabad kikötői minőségét megszüntető cári rendelkezés ellen. — Bros Ignác vinkovcei ügyvéd, volt horvát képviselő meghalt, a mint Gleichenbergből hazafelé szállítottat, Villányban. — Bécsi francia nagykövete Decrais nevezetett ki. — Kiss Lajos újdéki püspötitest eljegyezte Molnár Ruif kishegyí földbirtokos leányát: Hermint. — A működő színházak száma Magyarországon jelenleg kilencszázkilencveneg. — Tamaskó István, az Eszterházy hercegi uradalom nyug. főügyésze meghalt Sopronban. — A bpesti egyetemnek az elmúlt második félévben 3255 hallgatója volt, kik közül 539 rendkívüli. Vallásra nézve volt r. kath. 1403, izr. 1019, ref. 369, luth. 309, g. kel. 87, g. kath. 65, unitárius 8; származásra nézve magyarországi 3196, honfűt-szavonországi 13, ausztriai 32, külföldi 14. — Felsőpataki Bosnyák Gusztáv földbirtokos és nagybűrlő (Jankovich László uradalman), a lengyelítői gazdasági körnek elnöke meghalt f. hó 11-én 49-ik évében Bpsten, honnan holtteste Lellere szállítottat. — Augusztich Antal soproni kir. törvényszéki bíró folyó hó 10-én vezette oltárhoz Molnár István volt soproni törvényszéki bíró leányát: Irén kisasszonyt. — Stern Zsigmondné meghalt Zombán életének 19-ik évében. — A messzirei tengerszoros alatt egy alagut építésére Navoni Károly mérnök előmunkálatai engedélyt kapott s e munkálatok már javában folynak. Az alagut hossza (egy hegyhát mentében, mely a tenger alatt állt 160 méter mélységben Reggától Sziicliájig terjed) 4300 méter lesz, a költségék 71 millió frankra ragnak s az építési idő 4 és 1/2, legfeljebb 6 és 1/2 év. — Kövesszarvi és gosztonyi Gosztonyi Lajos, Somogy megye kaposvári járási szolgabírójának temetése f. hó 14-én történt Kaposváron óriási részvét mellett. A gyászszertartást a távol levő esperes helyett Léránd Antal végezte. A boldogult 58 évet élt s neje, (szül. derecskei Fodor Tekla), valamint 7 gyermeke (Béla, Mihály, Beatrix, Sándor, István, Géza és Iván) gyászolja. — A marhavés 1860-tól 68-ig Magyarországon 18 millió forint kárt okozott; 1879-ben 4398 és 1881-ben 3952 darab marha veszett el ez állati korban, mely azonban az utóbbi években szigorúan alkalmazott állategészségügyi intézkedések következtében mindinkább kevesebb áldozatok követel. — Bismarck herceg legelső érdemjelét 1842. június 24-én 27 éves, akkor még egyszerű hadnagy korában kapta egy közkatónának a vízből való kimentéséért. E nemes tett megörökítésére a megmentett utódi Lippeheben emlékszóbot állítottak, mely a napokban leplezetett le. — Jalsoviczky Sándor belügyminiszteriumi segéd-fogalmazónak a miniszteri fogalmazói cím és rang adományoztatott. — Csury János királyi körjegyző meghalt Nagy-Kanizsán, 9-én. — Beóthy Károly dr. szegszárdi ügyvéd iróadóját Báttaszékre tette át. — Gyula-Jováncai postamesterré Kneuzics István ottani községi másodjegyző nevezetett ki. — Rabinek Pál, a „Paksvidéki takarékpénztár” főkönyvelője eljegyezte Breuer N.-né egy nagykereskedő leányát: Bertát — Drasche Richard báró a tolnai önkényes tűzoltó-egyesületnek 100 frtot adományozott s ezen kívül évi 20 frt fizetésére kötelezte magát. — Ékes József szegszárdi kereskedő eljegyezte Pozsonyi Róza kisasszonyt. — Hegedűs Imre pénzügyminiszteri osztálytanácsos, Perczel Béla kuriai elnök veje meghalt f. hó 12-én Gleichenbergben 45. évében. — Tolna megye iskoláinak száma (az óvó-intézetekkel együtt) 234; a tanköteles gyermekeké pedig 38.600. — Kreskay István szegszárdi vendéglős nöl vette Ollé Erzsébet kisasszonyt. — Szegszárdon a téli idény alatt Balog Árpád szintársulata fog működni, mely most Marcaliban időzik. — Dóczy Lajos külügyminiszteri hivatalnok, a „Csók” szerzője a II. osztályú vaskorona-rendet kapta. — A fiumei kikötő munkálataihoz 1872-től 1885. év végeig 172 millió vámmáza kő használtatott fel 10.800.000 frt értékben. E nagy kötetmeg felbontásához 19.800 vámmáza puskapor szükségeltetett. — Tauffer Emil lepoglavai fegyház-igazgató a boszniai országos fegyház igazgatójává nevezetett ki. — Pecz Gusztáv soproni kir. aljárásbíró eljegyezte Krausz Lujza kisasszonyt. — Norman Gusztáv gróf, Brandau báró unokája, valpoi (horvát tartománygyűlési) képviselő a képviselőségről lemondott. — A simeringi Apolló-gyertya-gyár leégett. A kár 100.000 frt; a gyár biztosítva volt. — Baile y angol őrnagy, a keletindiai erdészeti szakiskola igazgatója kormánya megbízásából az erdőgazdaság tanulmányozására európai utat tevén, hazánkba is ellátogatott, hogy itt huzamos időt töltsön.

A pécsi vertészialó részvény-társaság heti tudósítása.
Allomány: 839 darab kövér, — 513 darab félkövér — 678 darab sovány, — 679 darab süldő.
Az üzlet lanyha. — Árak változók. Kövér válogott 88—42 krig, — félkövér 36—39 krig kigint, 45 kgr. életsnyit leszámításával, — sovány sertés — krig, süldő 28—32 krig kilogrammonként elősolyban.
Új kukorica ára 5 frt 60 kr. Arpa 6 frt 40 kr. mm. kint. Örlés díj 60 kr. mm.

A barcsi vertészialó részvény-társaság heti tudósítása.
Allomány: 5788 darab sertés. — Ebből leléltre érett 300 darab sertés.
Takarmánya árak: Tengeri dara 100 klg. 6 frt 40 kr. — Árpada 100 klg. 6 frt 70 kr. — Tengeri (szemben) 100 klg. 5 frt 70 kr. — Arpa (szemben) 100 klg. 6 frt — kr. a hizalóban, minden költséget beszámítva.
Gabona-árjegyzék
A Pécssett 1886. évi július 17-én tartott betívásárról.
100 kilogramm jó középszerű legalábbvaló
Buza . . . . . 7 frt 40 kr. 7 frt 30 kr. 7 frt 20 kr.
Kétszeres . . . . . 5 „ 50 „ 5 „ 60 „ „ „ „
Rozs . . . . . 5 „ 13 „ 5 „ „ „ „ „ „
Arpa . . . . . 5 „ 20 „ 4 „ 60 „ „ „ „
Zab . . . . . 5 „ „ „ 4 „ „ „ „ „ „
Kukorica . . . . . 5 „ 40 „ 5 „ 20 „ „ „ „
Hajdina . . . . . „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „
M é t e r m á z s a :
Széna . . . . . 2 frt 20 kr. — Szalma . . . . . 2 frt 50 kr.

Szerkesztői üzenetek.
Baranya-Szt. Iván. Beesés közleményeért fogadja köszönetünket. Az előfizetési díj ügyét kiadóhivatalunk rendezni fogja.
Sellye. A szerző nevét tudtuk — a levelező-lap küldése előtt is.
Siklós. (F. P.) A visszavonás még eszközölhető volt, ambar csak a mi kárunkra. No de se baj. „Több is veszett Mohácsnál.”
Rohits. Köszönjük megemlékezését s kérjük: örvendeztesen meg azzal bennünket esetleg máskor és máshol is.
Laptulajdonos: FEKETE MIHÁLY.
Felelős szerkesztő: FEILER MIHÁLY.

Nyílt-tér.
(E rovatban közlöttekért nem vállal magára felelősséget a szerkesztő.)

A „Veréb Jankó” ez évi 28-ik számában „Vajszlói sport” cím alatt egy közlemény jelent meg s miután esetleg én is az ezen vidéki „kisebb-nagyobb” bérlok egyike vagyok és mert épen nem régen vett „fakó” lovaim vannak s továbbá, mert a megelőző napokban — nem ugyan Vajszló, de Pecs város utcáján — történt velem egy baleset, következtetnem kell, hogy az említett, nevétségessé tenni a k a r ó közlemény talán ream vonatkozik. A mi ha csakugyan így volna, ime válaszom rá: Egyszerűségem mellett is úgy fogom fel a dolgot, hogy igen helyesnek tartom azt, ha a sajátó a társadalmi ferdeségeket és különösen a nyegleségeket, úres henegeéseket és nagy-zási hóbotokat, a mik ha valaha, úgy bizonyára a mai korban számondandó nevétségessé tehetik a társadalom bármely osztályához tartozó egyént is, ostorozza, sőt nevétségessé is teszi. Sőt jelzett minőségemben is ezerm és látom azt, hogy ez a baj — régóta már — leginkább ostorozandó a magyar közép és kisebb birtokosok életmódjában, (mely utóbbiak közé számítá esetleg csekélységemet a közlemény írója) és, ha helyesen alkalmazták, bizonyonnyal egyike a hazafias tett-knek. De ha az érem másik oldalát tekintjük, midőn t. i. valaki egy olyan embert, a kit ha ismerne, vagy méltányolni képes volna, úgy benne a nevétségesség festettel egészen ellenkező jellemvonást találana, — mondom, akár csak egy vak-tában, akár pedig rosszakaratból ily módon nevétségessé tenni akarni — rettetten hitványság. Ismer engem egész vidékünk minden jóra való embere — és ezek közül a legnagyobb rész közlelebről is — és én az egész világ színe előtt merek arra hivatkozni, hogy ezek egyike sem tarthatott és nem is tartott soha henegegnek”) Ha tehát a „Sport-s” közlemény csakugyan rám célozt, az abban nyilatkozó pimasz felfogással bizonyonnyal legalább is négy csongós fakó hajtatnék az utcán végig. Lajostanyán, 1886. július 15-én.
Fazekas Sándor.
*) Nem bizony. Szerk.

Hirdetések
Fekete selyem merveilleux (egész selyem) méterenkint 1 frt 15 krtól 6 frt 45 krig (16 külön-féle minőségben)
vámmentesen házhoz szállít
HENNEBERG G., (es. kir. udvari szállító) selyem-gyári raktár Zürich. Minták kívánatra. Levelek 10 krba kerülnek.

Ház eladó
szőlős és gyümölcsös kerttel.
Szigeti külváros, Árpád-utca 53. sz. haz.

Arverési hirdetmény.
A szentlőrinczi urodalomhoz tartozó s alább felsorolt kisebb királyi haszonvételek, u. m.:
a baranya-szentlőrinczi vendéglő és kiskorcsma, a nagy-vátyi korcsma, a somogy-istvándi vendéglő és
v á s á r j o g
minden javadalmakkal és terhelkek
f. évi szeptember hó 28-án, kedden délelőtti 11 órakor
Szentlőrincen a főbernökségi irodában nyilvános árverés útján fognak 1887. évi január 1-től 3, esetleg több évre bérbeadni.
Az árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-tőlíját az árverés megkezdése előtt óvadéku letenni kötelezetnek.
A bérleti feltételek a főbernökségi irodában bármikor megtekinthetők.
Kelt Szentlőrincen 1886. július 15-én.
A főbernökség.

Köszönetnyilvánítás.
Mindazok, kik felejtetheten testvérem:
Vogl Mari
elhalálózása alkalmából részvét-nyilatkozataikkal s a gyász-szertartáson megjeleneve fajtalmunkban osztozkodtak, fogadjak úgy a magam, mint gyszoló családom összes tagjai nevében legforróbb köszönetemet.
Pécssett, 1886. július 20-án.
Vogl Betti.

Arverési hirdetmény.
Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbíróság f. é. 6007, 6008. és 5886. sz. végzése által Pataky Lucidus, Lang Anna és Kész István végrehajtatók javára Lang Lajosné pécsi lakos ellen 500 frt, 65 frt 5 kr és 800 frt tőke és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 1103 frt 79 krba becsült bor, hordók, butorok, zsír és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.
Mely árverésnek az 6629/1886. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pécssett, alperes boltjában (Malom utca 15. sz.) leendő eszközésére
1886. év július hó 27. napjának d. e. 9 óraja
határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az értített ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.
Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Pécssett, 1886. évi július 18-án.
Kremmer Ferenc,
kir. bírósági végreh. jto.

Arverési hirdetmény.
Szabar község előjárói által közhírré tétetik, hogy a Szabar községhez tartozó „Szűszloch”
Italmérési regalejog
a hozzátartozó
korcsmaházzal, melléképülettel, udvartérrel és kerttel
f. évi augusztus hó 15-én
délután 3 órakor Szabar község bíró-házánál 3 egymásután következő évre, vagyis 1887. évi január 1-től egész 1889. év végeig nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe adatni fog.
A kikiáltási ár egy évre 400 frt, vagyis 3 évre 1200 frt.
Hasonló időben a
Szabar községi italmérési regalejog
épület nélkül
ugyan a fennebbi időre
árverés útján fog bérbe adatni; ennek kikiáltási ára egy évre 250 frt, vagyis 3 évre 750 forint.
Az árverési feltételek Szabar község bírájánál mindenkor betekintheők.
Szabarban, 1886. július 15-én.
Gerjovits József, Reisz Boldizsár,
közjegyző, községi bíró.

Arverési hirdetmény.
A szentlőrinczi urodalomhoz tartozó s alább felsorolt kisebb királyi haszonvételek, u. m.:
a baranya-szentlőrinczi vendéglő és kiskorcsma, a nagy-vátyi korcsma, a somogy-istvándi vendéglő és
v á s á r j o g
minden javadalmakkal és terhelkek
f. évi szeptember hó 28-án, kedden délelőtti 11 órakor
Szentlőrincen a főbernökségi irodában nyilvános árverés útján fognak 1887. évi január 1-től 3, esetleg több évre bérbeadni.
Az árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-tőlíját az árverés megkezdése előtt óvadéku letenni kötelezetnek.
A bérleti feltételek a főbernökségi irodában bármikor megtekinthetők.
Kelt Szentlőrincen 1886. július 15-én.
A főbernökség.